

SIKKERHEDSSTYRELSEN
FYRVÆRKERIRAPPORT 2008

Sikkerhedsstyrelsens fyrværkerirapport 2008/09

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning.....	2
Ulykker med personskade	4
<i>Datagrundlag .....</i>	4
<i>Antal ulykker.....</i>	4
<i>Ulykkernes fordeling over året.....</i>	8
<i>Køns- og aldersfordeling for de tilskadekomne.....</i>	11
<i>Fyrværkeritype .....</i>	14
<i>Skader .....</i>	17
<i>Omkomne ved fyrværkeriulykker.....</i>	21
Redningsberedskabernes brandmæssige indsats i forbindelse med fyrværkeri	21
Myndighedernes aktioner op til nytåret.....	22
<i>Kontrol med fyrværkeriarrangementer .....</i>	22
<i>Markedskontrol med importerede artikler .....</i>	23
<i>Tilsyn med oplag og detailsalg af fyrværkeri .....</i>	25
<i>Politiets beslaglæggelser af fyrværkeri .....</i>	27
<i>Kontrol med indførsel af fyrværkeri .....</i>	27
<i>Kontrol med virksomheder .....</i>	27
<i>Internationalt samarbejde .....</i>	27
Befolkningens holdning til fyrværkeri og kendskab til lovgivningen.....	28
<i>Forbrugerrådets undersøgelse (Forbrugerpanelet).....</i>	28
<i>Fyrværkerikampagnen.....</i>	28
<i>Indsatsen i skolerne .....</i>	29
Oversigt over figurer i notatet	30
Oversigt over tabeller i notatet	31

Sikkerhedsstyrelsens fyrværkerirapport 2008/09

Sammenfatning

Antallet af fyrværkeriulykker i sæsonen 2008/09 er det laveste i de seneste 10 år. Det totale antal ulykker i de to nytårsdøgn 31. december og 1. januar blev af Ulykkesanalysegruppen ved Odense Universitetshospital opgjort til 197. Faldet gælder alle typer ulykker, også de alvorlige, hvor antallet er halveret i forhold til de værste nytår i statistikken (1999/00 og 2000/01). Der er blevet færre ulykker, hvor hele behandlingen afsluttes på skadestuen, men der er blevet flere ulykker, som afsluttes med henvisning til egen læge eller ambulatorium.

Sikkerhedsstyrelsen har ikke registreret dødsfald i forbindelse med fyrværkeri i 2008 eller ved nytåret 2008/09.

Antallet af ulykker uden for nytårsdøgnene er faldet 75% i løbet af de seneste 10 år. En af årsagerne hertil er, at brug af fyrværkeri er blevet forbudt for almindelige forbrugere udenfor perioden fra 1. december til 5. januar. Alligevel skete knapt en fjerdedel af de ulykker, som Statens Institut for Folkesundhed registrerede uden for den periode, hvor forbrugere lovligt kan anvende fyrværkeri. Godt halvdelen skete i januar.

Det er primært mænd, der kommer til skade med fyrværkeri, især helt unge mænd mellem 10 og 19 år. Fordelingen har oven i købet forskudt sig i retning af, at en stadig større del af de skadeslidte er børn og unge. I sæsonen 2008/09 var andelen af tilskadekomne kvinder dog højere end normalt, idet de tegnede sig for en tredjedel af ulykkerne.

Halvdelen af de tilskadekomne var tilskuere, herunder personer, der tilfældigvis var i nærheden, da fyrværkeriet blev afskudt.

Antallet af ulykker med raketter, fontæner, heksehyl samt ulovligt eller hjemmelavet fyrværkeri er faldet kraftigt i perioden. Faldet af ulykker med heksehyl har formodentligt en sammenhæng med, at Sikkerhedsstyrelsen i flere år har kørt en målrettet markedskontrolindsats mod denne produkttype. Resultatet er, at antallet af ulykker forårsaget af heksehyl er faldet langt mere end antallet af ulykker generelt. Til gengæld har antallet af ulykker med batterier været nogenlunde konstant i perioden, selvom det totale antal ulykker er faldet. Sikkerhedsstyrelsen har derfor valgt at sætte fokus på batteriers sikkerhed i sin markedskontrol.

Sikkerhedsstyrelsens kontrollerede ca. 40 fyrværkeriartikler som led i sin markedskontrol i 2008. Ca. 65% af disse havde mærkningsfejl, og ca. 40% fejlede i funktionstesten. Ca. 50% af artiklerne havde en kemisk sammensætning eller en NEM-vægt, der afveg fra den typegodkendte artikel. Dette er på niveau med resultatet fra 2007.

Redningsberedskaberne rykkede ud til 193 fyrværkeribrande i nytårsdøgnet og 67 brande resten af året. Det svarer til godt to udrykninger pr. kommune i nytårsdøgnet og knapt 1 pr. kommune i den resterende del af året.

Redningsberedskaberne udstedte i alt 585 tilladelser til fyrværkeriarrangementer i 2008. Der blev gennemført kontrol af knapt en fjerdedel af arrangementerne. Kontrollerne viser, at festfyrværkerne er gode til at overholde de udstedte tilladelser, idet der kun blev udstedt 7 påbud svarende til 5% af kontrollerne.

De kommunale redningsberedskaber udstedte 1.407 tilladelser til salg og opbevaring af fyrværkeri i detaileddet i 2008. Der blev gennemført 1.125 kontroller med disse, og der blev udstedt 255 påbud. Elleve kommuner udstedte påbud i mindst hvert andet tilsyn, og to kommuner udstedte påbud ved alle tilsyn. For så vidt angår oplag udenfor detaileddet udstedte de kommunale redningsberedskaber 169 tilladelser, og gennemførte 146 kontroller. Der blev udstedt 32 påbud, og fem kommuner udstedte påbud ved alle tilsyn.

Forbrugerrådet har i 2008/09 foretaget en undersøgelse af befolkningens holdning til fyrværkeri samt kendskabet til sikkerhedsregler og lovgivning. Undersøgelsen viste, at den gennemsnitlige forbruger købte for 200-499 kr. fyrværkeri til nytåret 2008/09. Fyrværkeriet blev købt i Danmark, og forbrugerne antog tilsyneladende, at det indkøbte fyrværkeri dermed var lovligt. De fleste forbrugere var tilfredse med den periode, som lovgivningen tillader private at anvende fyrværkeri.

Sikkerhedsstyrelsens fyrværkerirapport 2008/09

Ulykker med personskade

Datagrundlag

Sikkerhedsstyrelsens statistik over fyrværkeriulykker med personskade tager udgangspunkt i registreringer fra Ulykkesregisteret hos Statens Institut for Folkesundhed samt registreringer fra UlykkesAnalyseGruppen ved Odense Universitetshospital.

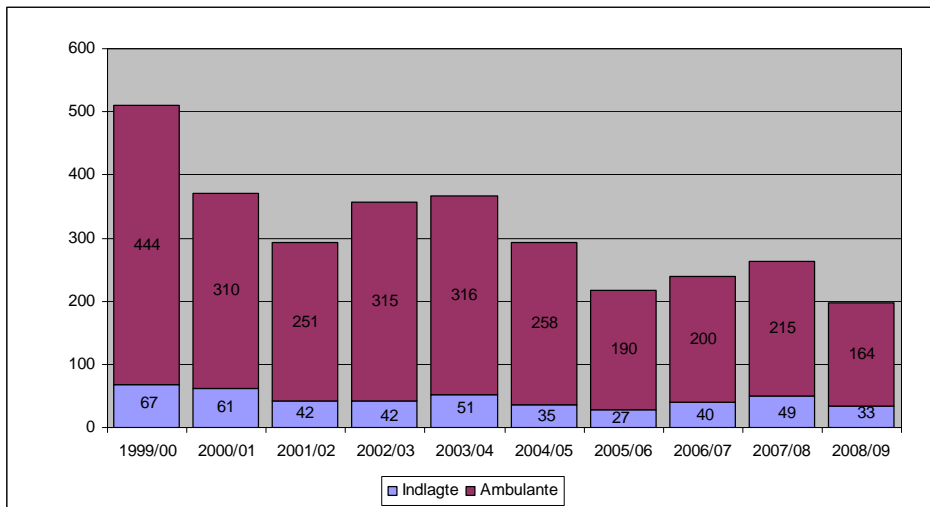
Ulykkesregisteret omfatter registreringer af henvendelser til skadestuerne på sygehusene i Glostrup, Frederikssund, Esbjerg og Randers. Registreringerne dækker ca. 13 procent af landets befolkning og anses for at give et repræsentativt billede af Danmarks befolkning for så vidt angår alder og køn. Undersøgelser foretaget af UlykkesAnalyseGruppen peger dog på, at en opskalering af antallet af fyrværkeriulykker til landstal giver en afvigelse på ca. 20% i forhold til UlykkesAnalyseGruppens tal. I dette notat anvendes tallene fra Ulykkesregisteret på den måde, at det antages, at de tendenser, der kan ses i tallene, er repræsentative for udviklingen i hele landet. Ulykkesregistrets registreringer har tidligere omfattet henvendelser til skadestuerne på Herlev og Grenå. Analyserne i nærværende notat er justeret så de tager højde for disse ændringer.

UlykkesAnalyseGruppen hører under ortopædkirurgisk afdeling på Odense Universitetshospital. Gruppen har siden nytåret 1995/96 indsamlet oplysninger fra alle landets skadesstuer og skadesklinikker om fyrværkeriulykker i de to nytårsdøgn 31. december og 1. januar.

Antal ulykker

Nytåret 2008/09 blev det nytår, hvor der blev registreret det laveste antal ulykker i de seneste 10 år. Det totale antal ulykker med fyrværkeri i de to nytårsdøgn 31. december og 1. januar blev af Ulykkesanalysegruppen ved Odense Universitetshospital opgjort til 197 stk. Dette er vist på figur 1.

Figur 1. Antallet af ulykker med fyrværkeri i nytårsdøgnet i tiårsperioden 1999/00 til 2008/09

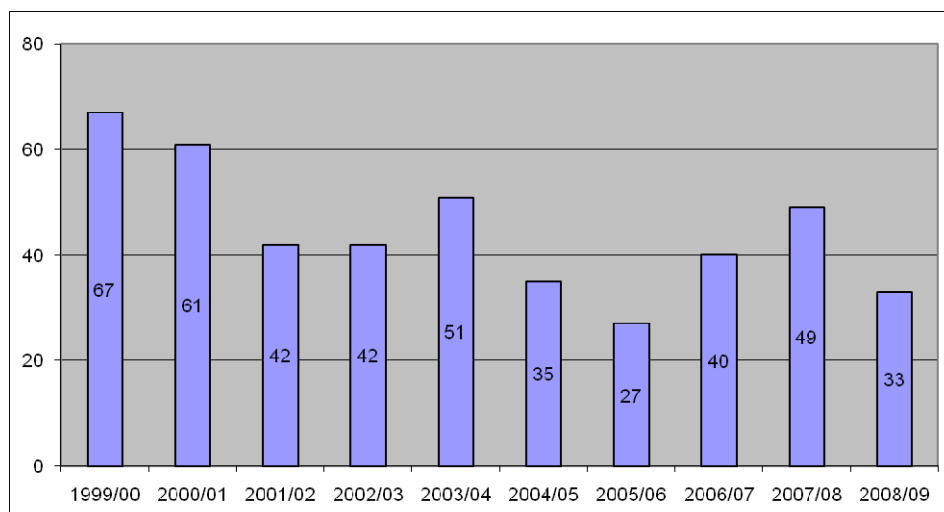

Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

Figuren viser, at der i alt er sket 197 skader, heraf 33 alvorlige skader. Det totale antal skader er gået ned med cirka 25% i forhold til sidste år og er næsten halveret i forhold til årsskifterne 2002/03 og 2003/04. Det gennemsnitlige antal skader i den periode er 311. Antallet af skader ved årsskiftet 2008/09 dermed mere end 33% lavere end gennemsnittet for perioden.

Hvis man kun ser på de alvorligste ulykker, hvor patienten indlægges eller henvises til egen læge eller speciallæge, er nedgangen også meget markant som vist på figur 2.

Figur 2. Antallet af alvorlige ulykker forårsaget af fyrværkeri i nytårsdøgnet i tiårsperioden 1999/00 – 2008/09

Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

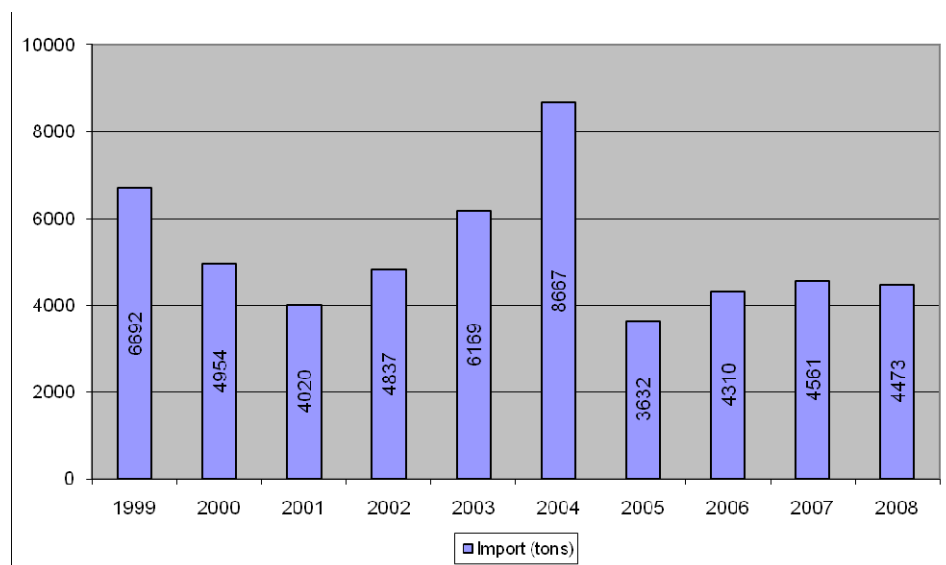
Figuren viser, at antallet af alvorlige ulykker er halveret i forhold til de værste nytår i 1999/00 og 2000/01. Alvorlige ulykker er defineret som ulykker, hvor patienten indlægges eller henvises til egen læge eller speci-allæge. Faldet er på ca. 33% i forhold til nytåret 2007/08.

Der antages at være en sammenhæng mellem mængden af fyrværkeri, der anvendes, og antallet af ulykker. Det må forventes, at antallet af ulykker stiger, når anvendelsen af fyrværkeri stiger. Det er derfor interessant at se på, hvor store mængder fyrværkeri der anvendes i landet.

Sikkerhedsstyrelsen har ikke kunnet fremskaffe tal for de anvendte mængder fyrværkeri, men Danmarks Statistik opgør mængden af importeret fyrværkeri. Dette antages at være en god tilnærmelse til de anvendte mængder af fyrværkeri, idet der kun fabrikeres og eksporteres beskedne mængder af fyrværkeri i Danmark. Figur 3 viser de importerede mængder fyrværkeri i tiårsperioden 1999 - 2008.

Figuren viser, at importen af fyrværkeri i 2008 var på niveau med de tre nærmest foregående år. Niveauet disse fire år ligger til gengæld på omkring det halve af importen i 2004, hvor importen toppede. Tallet for 2004 skal dog korrigeres for, at fyrværkerikatastrofen i Seest i november medførte, at 1.500 – 2.000 tons fyrværkeri gik til grunde og derfor ikke blev udbudt til forbrugerne. Disse mængder skal trækkes fra importen for 2004 for at estimere årets forbrug af fyrværkeri.

Figur 3. Fyrværkeriimporten målt i mængder i perioden 1999 – 2008

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

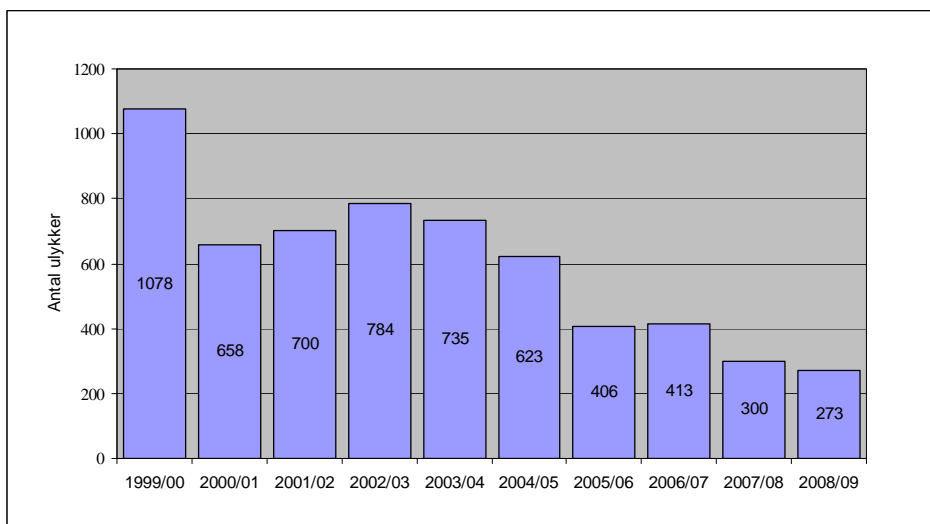
Hvis man sammenligner udviklingen i antallet af ulykker (figur 1) med mængden af importeret fyrværkeri (figur 3), genfinder man faldet fra 1999/00 frem mod 2001/02. Herefter stiger begge kurver frem til

2004/05, hvor der er et brat fald til 2005/06, hvorefter begge kurver stiger op mod 2007/08 og falder til 2008/09.

Det er dog også tydeligt at se, at der må være andre faktorer, der spiller ind i det faldende antal ulykker. Mængden af importeret fyrværkeri i 2003 og 2004 er på niveau med eller endda højere end i 1999, mens antallet af ulykker er langt lavere. Tilsvarende gælder, hvis man sammenligner 2001 med 2006, 07 og 08. Der må derfor være andre årsager såsom mere sikker anvendelse af fyrværkeri, anvendelse af mindre farlige typer fyrværkeri, udbredelse af beskyttelsesudstyr som fyrværkeribriller, indførelse af obligatorisk godkendelsesordning for fyrværkeri, en generelt sværeste adgang til fyrværkeri, begrænsninger i salgs- og anvendelsesperioder osv. Det er ikke muligt at afgøre, hvilken rolle disse årsager spiller for faldet.

Ønsker man at få et billede af det samlede antal ulykker for hele året, må man estimere dette ud fra registreringerne i Ulykkesregisteret. Figur 4 viser antallet af registrerede ulykker på skadestuerne.

Figur 4. Estimeret antal ulykker med fyrværkeri for hele året (inkl. nytårsdøgnet) for tiårsperioden 1999/00 til 2008/09

Kilde Ulykkesregisteret

En søjle dækker perioden fra 1. februar til 31. januar året efter.

Der er databrud mellem 2003 og 2004, idet antallet af registreringssteder i 2004 blev øget til seks. Dette sted faldt væk igen i 2005 og i 2006 faldt yderligere et væk, så antallet nu er fire.

Igen er tendensen et meget markant fald, her på omkring 75% siden starten af tiårsperioden. Årsagerne til faldet skal findes blandt de tidligere nævnte. For det første kan man formode, at de årlige kampagner for mere sikker brug af fyrværkeri må påvirke ulykkestallet i en gunstig retning. De samme kampagner har også medvirket til at udbrede brugen af beskyt-

telsesudstyr såsom fyrværkeribriller blandt brugere og tilskuere, hvilket alt andet lige også mindsker antallet af ulykker. Der har også i perioden været en bevægelse mod mindre farlige fyrværkerityper, blandt andet hjulpet på vej af den obligatoriske godkendelsesordning for fyrværkeri. Godkendelsesordningen har uden tvivl medvirket til at øge kvaliteten i de enkelte artikler og vil givetvis fortsat gøre det i og med, at den i dag stiller krav om kvalitetsstyring hos producenter og importører. Endelig har forbrugerne generelt fået sværere adgang til fyrværkeri, idet det tidsrum, hvor fyrværkeri må sælges og anvendes, er blevet begrænset til nogle uger omkring årsskiftet, ligesom myndighederne har gjort en stor indsats for at begrænse det ulovlige fyrværkeri.

Ønsker man at få et estimat for det samlede antal ulykker på landsplan, skal tallene frem til 2003/04 ganges med 7, tallene for 2004/05 skal ganges med 5,88, og tallene fra 2005/06 og fremefter skal ganges med 7,69. Det giver et estimat på 273 ulykker for hele 2008/09 (1. februar til 31. januar 2006). Af figur 5 fremgår, at der var 21 ulykker i nytårsdøgnet, hvilket svarer til godt 160 ulykker på landsplan. Dette tal skal sammenlignes med de 217 ulykker, som UlykkesAnalyseGruppen har registreret i de to nytårsdøgn. Forskellen afspejler en kendt forskel på ca. 20 % mellem tallene fra de to kilder.

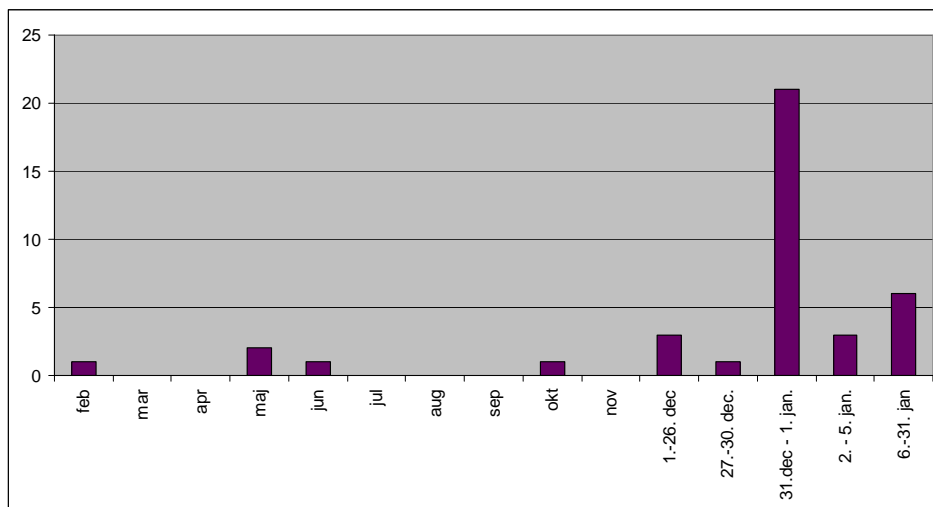
Det formodes, at denne forskel er konstant over tid, således at Ulykkesregisterets tal kan bruges til at fortolke tendenser og ændringer i ulykkesmønsteret. Dvs. en ændring i registreringerne fra Ulykkesregisteret formodes at afspejle en tilsvarende ændring i virkeligheden.

Derudover anvendes Ulykkesregisterets registreringer i nærværende notat til at fortolke ulykkesmønstre. Det betyder, at man implicit formoder, at fordelingen af registreringer i registeret svarer til fordelingen af hændelser i virkeligheden.

Ulykkernes fordeling over året

Tallene fra Ulykkesregisteret viser, hvordan ulykkerne er fordelt over året. Dette er vist i figur 5.

Figur 5. Antallet af registreringer på skadestuerne fordelt over året for perioden februar til januar året efter.

Kilde: Ulykkesregisteret

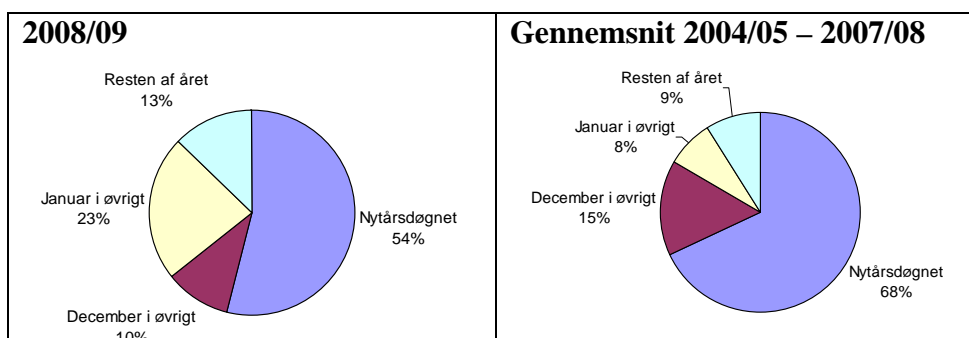
Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Figuren viser, at langt hovedparten af ulykkerne sker i nytårsdøgnet. I 2008/09 skete 21 af de 39 registrerede ulykker i nytårsdøgnet. Ni af de resterende 18 ulykker sker i januar måned, og yderligere fire ulykker sker i december måned. De sidste fem ulykker er jævnt fordelt over året.

Elleve af årets 39 ulykker er sket uden for den periode, hvor forbrugere lovligt kan anvende fyrværkeri (1. december til 5. januar). Godt halvdelen af disse, nemlig seks, er sket i januar, altså efter nytåret.

Figur 6 viser hvordan ulykkerne er fordelt over året i perioden 2008/09 sammenlignet med de 4 foregående år.

Figur 6. Sammenligning af fordelingen af registreringerne over året mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år.

Kilde: Ulykkesregisteret

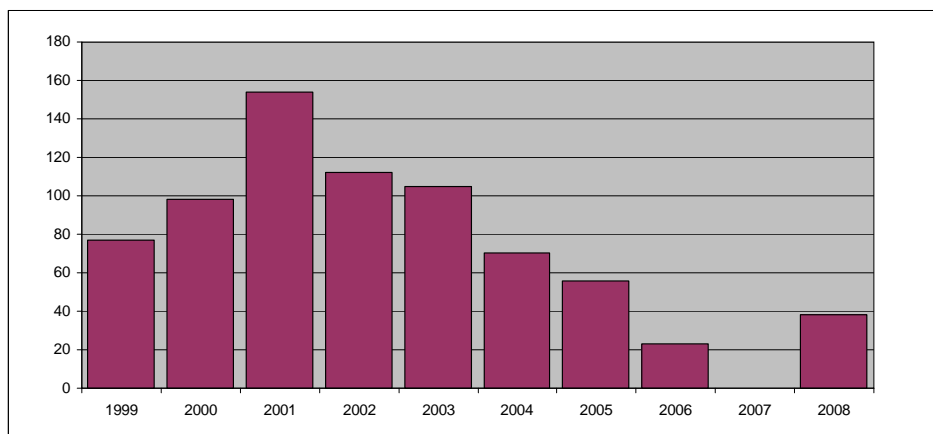
Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Figuren viser, at der er sket en anden ændring i fordelingen af ulykkerne. Andelen af ulykker i nytårsdøgnet var lavere ved nytåret 2008/09 end gennemsnittet for de fire foregående år. Til gengæld er der sket uforholdsmæssigt mange ulykker i januar måned 2009, hvor næsten en fjerdedel af årets ulykker skete, sammenlignet en andel på mindre end 10% i gennemsnit for de fire foregående år.

Ændringen hænger nok især sammen med, at antallet af ulykker i nytårsdagene er faldet meget. Det er naturligt nok i og med, at det er i nytårsdøgnene, de mange ulykker sker. Endvidere formodes anvendelsen af beskyttelsesudstyr at være højere nytårsaften, hvor brugen er heftigt understøttet af kampagnerne, men mindre udbredt i de øvrige dage, hvor afskydningen måske oven i købet ikke er lovlig eller har karakter af drengegreger. Endvidere vil vejrliget spille ind på fordelingen af ulykker; hvis vejret er dårligt nytårsaften vil der alt andet lige være flere, der vælger at affyre fyrværkeriet aftenen efter.

Figur 7 viser udvikling i antallet af ulykker med fyrværkeri uden for månederne december og januar baseret på registreringer fra skadestuerne i Ulykkesregisteret.

Figur 7. Antallet af fyrværkeriulykker i perioden februar til november.

Kilde Ulykkesregisteret

Der er databrud mellem 2003 og 2004, idet antallet af registreringssteder i 2004 blev øget til seks. Dette sted faldt væk igen i 2005, og i 2006 faldt yderligere et væk, så antallet nu er fire.

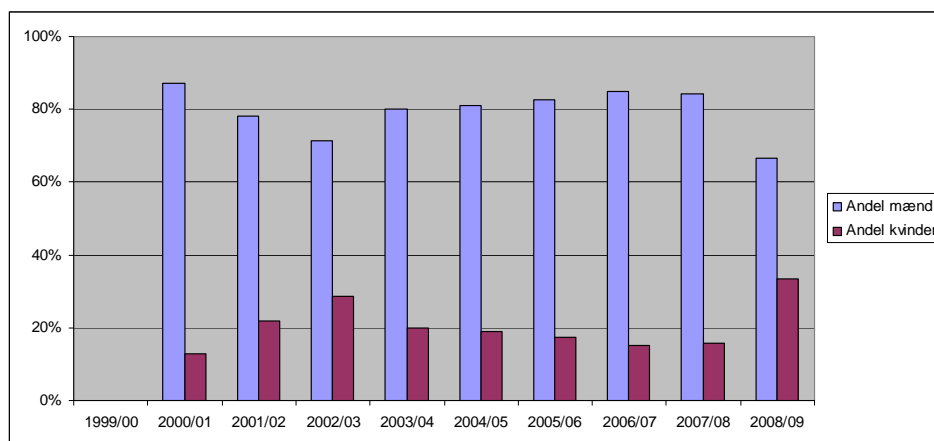
Her tegner sig også billedet af en kraftig nedgang i antallet af ulykker siden 2003. Det kraftige fald hænger formodentligt sammen med, at det i november 2005 blev forbudt for almindelige forbrugere at affyre fyrværkeri i perioden 6. januar til 30. november.

På figur 7 ses, at antallet af ulykker var 0 i 2007. Det skyldes usikkerheden i metoden og hænger sammen med, at antallet af ulykker beregnes ud fra registreringer på fire skadestuer. Da der registreres ganske få fyrværkeriulykker på de fire skadestuer i perioden februar – november (3 i 2006 og 5 i 2008), bliver det statistiske grundlag spinkelt, og det er ikke uventet, at antallet af registrerede ulykker svinger ned til 0 i enkelte år.

Køns- og aldersfordeling for de tilskadekomne

Det er hovedsageligt mænd, der kommer til skade med fyrværkeri, og især helt unge mænd mellem 10 og 19 år. Figur 8 viser kønsfordelingen de seneste ti år baseret på registreringer fra Ulykkesregisteret.

Figur 8. Kønsfordeling af de tilskadekomne

Kilde: Ulykkesregisteret

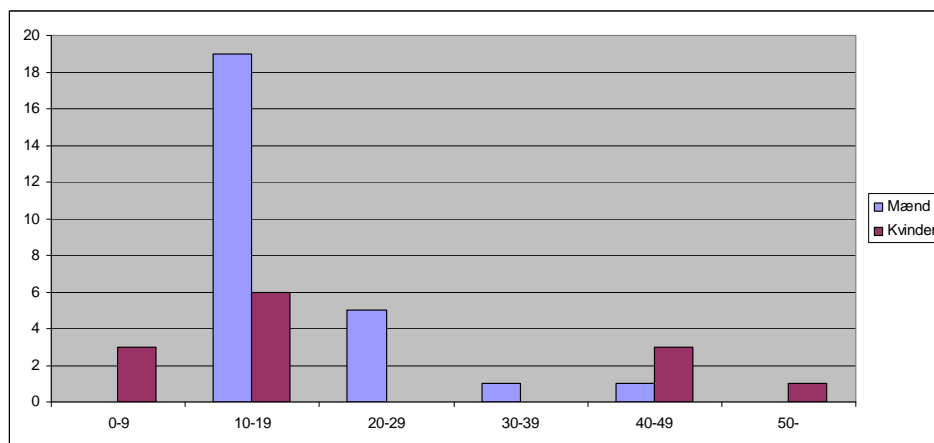
Der er databrud mellem 2003 og 2004, idet antallet af registreringssteder i 2004 blev øget til seks. Dette sted faldt væk igen i 2005, og i 2006 faldt yderligere et væk, så antallet nu er fire.

De seneste ti år har mænd stået for omkring 80 % af skaderne. Sæsonen 2008/09 skilte sig noget ud herfra, idet en tredjedel af de tilskadekomne var kvinder og to tredjedele mænd.

Observationen understøttes af analyser fra UlykkesAnalyseGruppen, der viser, at tre fjerdedele af de tilskadekomne er mænd. Ulykkesanalysegruppens tal viser endvidere, at mændene tegner sig for langt hovedparten af de alvorlige skader. Dette stemmer også med resultaterne fra en tidligere evaluering af Fyrværkerikampagnen, hvor der blev spurgt om befolkningens fyrværkerivaner. Resultaterne viste, at det især er mændene, som affyrer de kraftigere og mere risikobetonede typer fyrværkeri.

Aldersfordelingen af de tilskadekomne er vist i figur 9. Figuren er baseret på registreringer fra de seks skadestuer i Ulykkesregisteret.

Figur 9. Køns – og aldersfordeling af de tilskadekomne i registreringerne i skadestuerne i sæsonen 2008/09

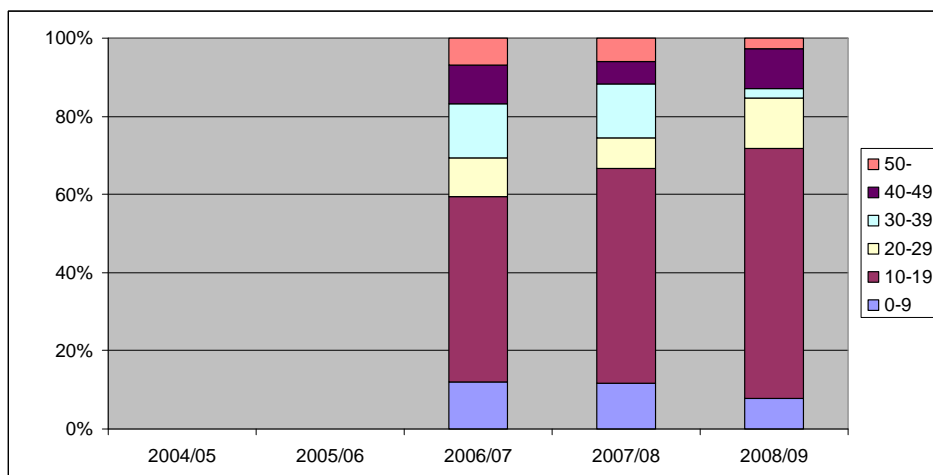
Kilde: Ulykkesregisteret

Figuren viser, at langt de fleste tilskadekomne er drenge mellem 10 og 19 år. Denne gruppe tegner sig for 25 af de 39 ulykker eller næsten 65% af alle ulykkerne. Data fra Ulykkesregisteret viser endvidere, at 15 af de tilskadekomne er i aldersgruppen 10 – 14 år, mens resten er i gruppen 15 – 19 år.

Man kan også se, at børn og unge, dvs. personer under 19 år, står for ca. 70% af alle ulykker med fyrværkeri (28 af de registrerede 39 ulykker). Disse tal er markant højere end Ulykkesanalysegruppens tal, hvor halvdelen af de tilskadekomne er under 20 år. Dette forhold kunne forklares, hvis der relativt ofte er børn involveret i ulykkerne uden for nytårsdøgnet - en antagelse, der kan begrundes med, at det er typisk børn, der skyder fyrværkeri af umiddelbart op til nytår, og som samler og affyrer forsagere og ubrugt fyrværkeri i dagen efter nytår, mens det især er de voksne, som affyrer fyrværkeri nytårsaften. Da Ulykkesregisteret registrerer ulykker for hele året, mens Ulykkesanalysegruppen fokuserer på de to nytårsdøgn (31.12 og 1.1), ville det kunne give en forskel i resultaterne. Datamaterialet gør det dog ikke muligt at undersøge denne hypotese nøjere.

Tallene er dog under alle omstændigheder udtryk for, at fordelingen af ulykker har forskudt sig i retning af, at en større del af de skadeslidte er børn og unge. Dette kan også ses af figur 10. Det skyldes formodentligt, at fyrværkerikampagner gennem mange år har fokuseret målrettet på gruppen af mænd i alderen 20 – 50 år. Denne indsats har øjensynligt båret frugt, idet antallet af ulykker i denne gruppe er faldet kraftigt og tilsyneladende kraftigere end antallet af ulykker i andre aldersgrupper, hvor den forebyggende indsats har været holdt på et konstant (højt) niveau.

Figur 10. Femårsoversigt over aldersfordeling af de tilskadekomne i registreringerne i skadestuerne

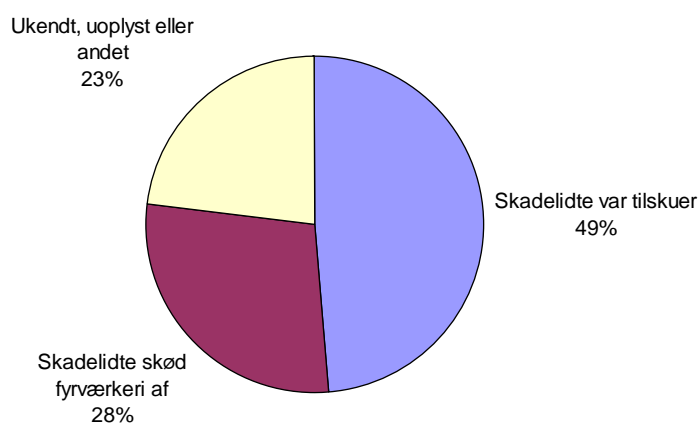

Kilde: Ulykkesregisteret

Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Sikkerhedsstyrelsen har også undersøgt i hvor høj grad, det er tilskuere der udsættes for ulykkerne. Det er gjort ved at gennemgå beskrivelserne af de enkelte ulykker i Ulykkesregisteret. Beskrivelserne er ikke alle helt præcise, så gennemgangen indeholder et vist skøn, og der er nogle få ulykker, som ikke kan placeres ud fra beskrivelserne. Resultatet er vist i figur 11.

Figur 11. Andelen af de tilskadekomne, der var tilskuere eller selv af-fyrede fyrværkeriet

Kilde: Ulykkesregistret samt egne vurderinger af hændelsesforløb ud fra korte skadesbeskrivelser.

Grafen viser, at halvdelen af de tilskadekomne var tilskuere herunder også personer, der tilfældigvis gik forbi fyrværkeriet og blev skadet af det.

Disse tal underbygges af tal fra UlykkesAnalyseGruppen ved Odense Universitetshospital. Her har man ved tre årsskifter spurgt skadelidte om vedkommende var tilskuer eller selv skød fyrværkeriet af. Resultatet var:

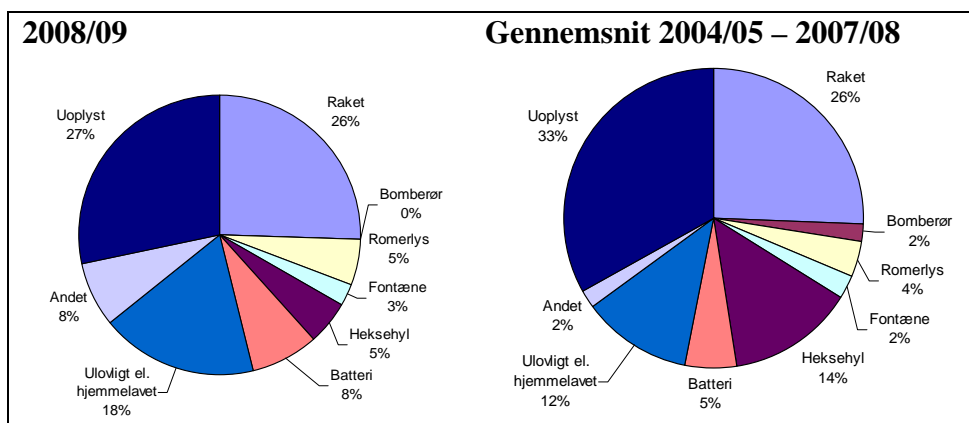
- 2002/2003: Ca. 5 ud af 10 af de tilskadekomne er tilskuere.
- 2005/2006: Ca. 6 ud af 10 af de tilskadekomne er tilskuere.
- 2006/2007: Ca. 5 ud af 10 af de tilskadekomne er tilskuere.

Så alle registreringerne peger altså på, at halvdelen af de tilskadekomne er tilskuere.

Fyrværkeritype

De tilskadekomne spørges på skadestuen, hvilken type fyrværkeri der har forårsaget ulykken. Derfor er det muligt at lave en fordeling mellem de forskellige typer. Figur 12 viser denne fordeling for 2008/09 sammenlignet med gennemsnittet af de foregående fire år.

Figur 12. Sammenligning af fordelingen af de typer fyrværkeri, der har forårsaget skaderne mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år

Kilde: Ulykkesregisteret

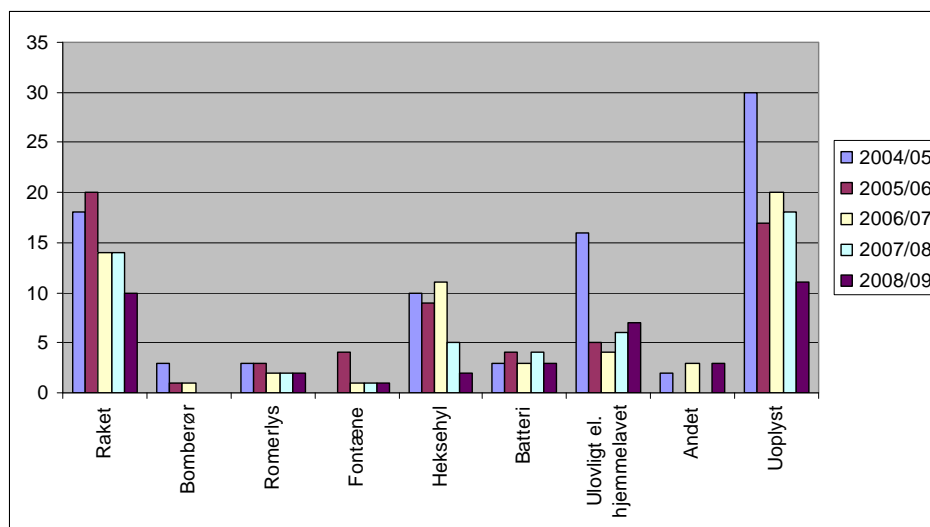
Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Det ses, at ulovligt eller hjemmelavet fyrværkeri tegner sig for en større andel af ulykkerne i 2008/09 end gennemsnittet af de fire foregående år. Dette skal dog tages med det forbehold, at andelen af ulykker, hvor fyrværkeritypen ikke er oplyst, er faldet fra en tredjedel til godt en fjerdedel. En årsag til, at fyrværkeritypen er uoplyst, kan være, at skadelidte ville dække over, at skaden er forvoldt af ulovligt fyrværkeri. Andelen af ulykker med heksehyl er faldet markant fra 14% som gennemsnit for de fire seneste nytår til 5% i 2008/09. Andelen af ulykker forårsaget af ”an-

det” fyrværkeri er steget kraftigt. Det dækker dog over, at der i 2008/09 blev rapporteret 3 ulykker med småfyrværkeri; en bordbombe, en stjerne-kaster og en hundeprop.

Forskydningen mellem de væsentligste fyrværkerityper er vist på figur 13.

Figur 13. Antal fyrværkeriulykker for de væsentligste typer fyrværkeri for årene 2004/05 - 2008/09.

Kilde: Ulykkesregisteret

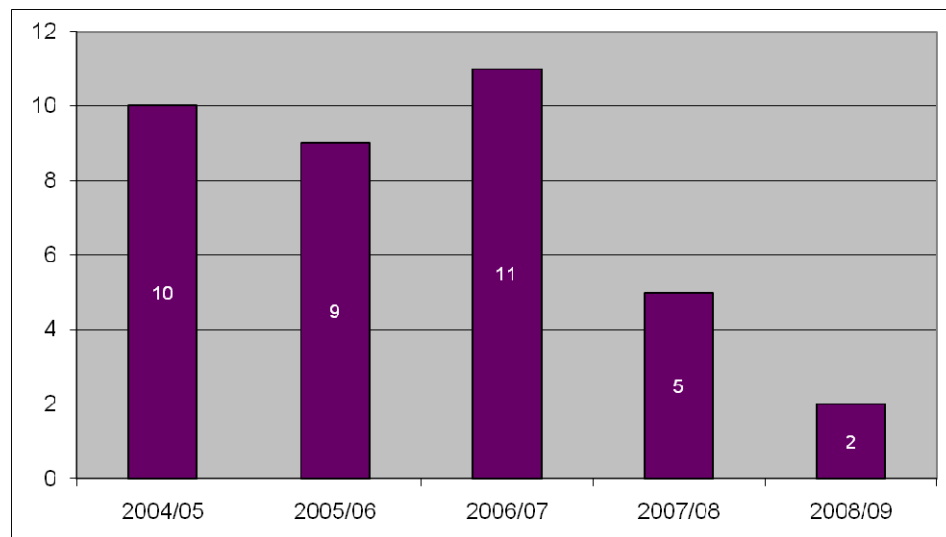
Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Af figuren fremgår, at antallet af ulykker med raketter, fontæner, heksehyl samt ulovligt eller hjemmelavet fyrværkeri er faldet kraftigt i perioden. Det gælder også for antallet af ulykker, hvor fyrværkeritypen ikke er oplyst. Det samme fald ses ikke for antallet af ulykker forårsaget af romerlys og batterier, men her er antallet af ulykker i forvejen lavt sammenlignet med de øvrige kategorier. Tallene skal dog læses med det forbehold, at de er baseret på de tilskadekomnes egne oplysninger om det fyrværkeri, der forårsagede ulykken.

Kategorien heksehyl skal omtales nærmere her, da Sikkerhedsstyrelsen har kørt en markedskontrolindsats specielt rettet mod denne kategori siden 2005/06. Indsatsen har bestået i, at halvdelen af de typer, der var på markedet, er blevet udtaget til kontrol, hvorefter styrelsen har grebet ind over for eventuelle farlige produkter. Dette afspejler sig i figur 14, der viser, at antallet af ulykker forårsaget af heksehyl er faldet meget kraftigt i perioden fra ca. 10 i starten til nogle få stykker nu. Dette fald er langt kraftigere end faldet af ulykker generelt (sammenlign med figur 1.)

Figur 14. Femårsoversigt over antallet af fyrværkeriulykker forårsaget af heksehyl

Kilde: Ulykkesregisteret

Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

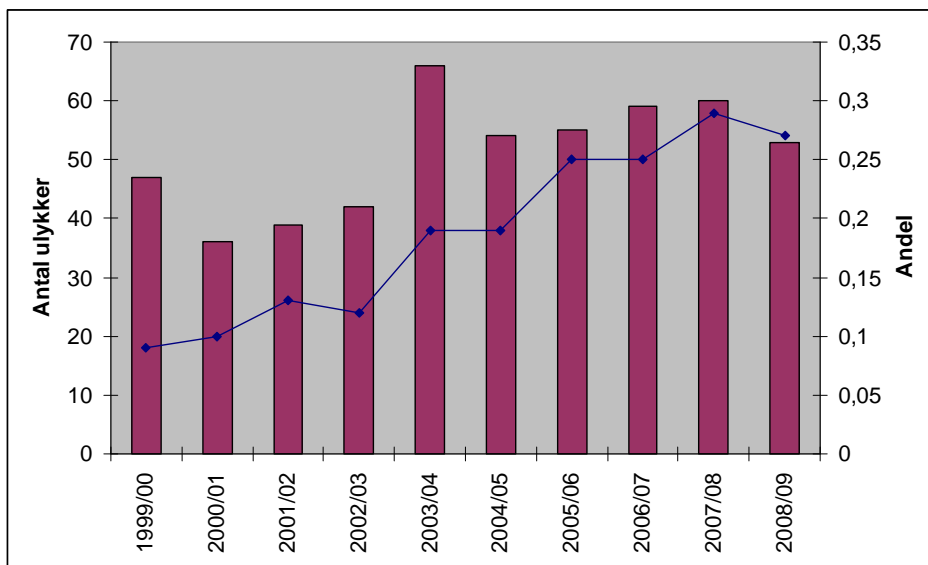
Antallet af ulykker med batterier har været nogenlunde konstant i perioden (figur 13). Da det totale antal ulykker er faldet samtidig, betyder det, at andelen af ulykker med batterier er steget. Data fra UlykkesAnalyse-Gruppen ved Odense Universitetshospital gør det muligt at belyse dette for en længere periode. Udviklingen gennem de seneste 10 år er vist på figur 15. Figuren viser at det samlede antal ulykker (søjlerne på figuren) har været nogenlunde uændret i de ti år, idet de har fluktueret mere eller mindre tilfældigt med værdier mellem knapt 40 og godt 60 ulykker årligt. Figuren viser også, at andelen af ulykker med romerlys, bomberør og batterier er steget fra ca. 10% til 25-30% af det samlede antal ulykker (den blå streg på figuren).

UlykkesAnalyseGruppen har også registreret antallet af alvorlige skader forårsaget af romerlys, bomberør og batterier. Disse registreringer rækker dog kun tre år tilbage i tiden:

- 2006/2007: 11 af 40 alvorlige skader er forårsaget af batterier
- 2007/2008: 11 af 49 alvorlige skader er forårsaget af batterier
- 2008/2009: 15 af 43 alvorlige skader er forårsaget af batterier

Tallene viser, at både antallet og andelen af alvorlige skader har været nogenlunde konstant og har ligget på godt en halv snes skader svarende til en fjerdedel af de alvorlige skader.

Figur 15. Tiårsoversigt over antallet af fyrværkeriulykker forårsaget af romerlys, bomberør og batterier

Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

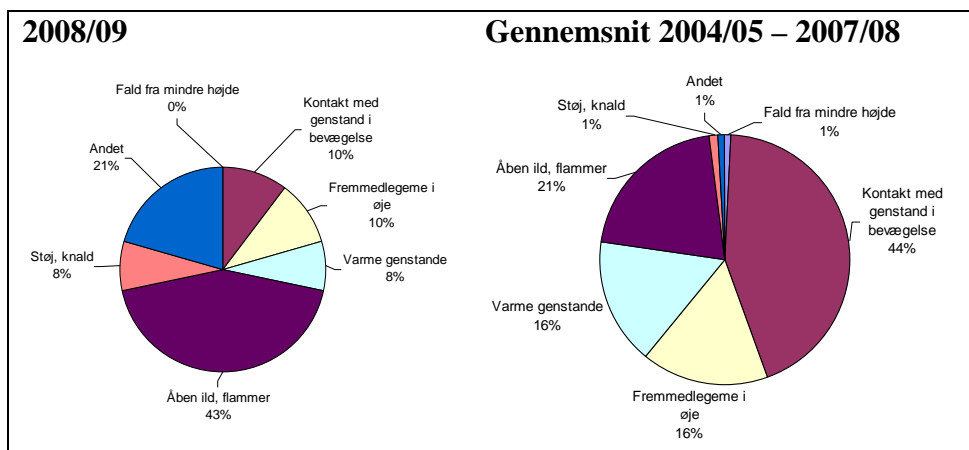
Batterier er en af de mest udbredte artikler på markedet og tegner sig for størsteparten af omsætningen af fyrværkeri i Danmark. Sikkerhedsstyrelsen har på denne baggrund valgt at sætte fokus på batteriers sikkerhed i sin markedskontrol af fyrværkeri.

Skader

Skadestuerne registrerer to karakteristika for skaderne: Hvilken mekanisme har forårsaget skaden, og hvilken legemsdel påførtes skaden?

Resultatet er vist i figur 16, hvor fordelingen i 2008/09 er sammenlignet med fordelingen i de foregående fire år.

Figur 16. Sammenligning af fordelingen af de mekanismer, der har forårsaget skaderne mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år

Kilde: Ulykkesregisteret

Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

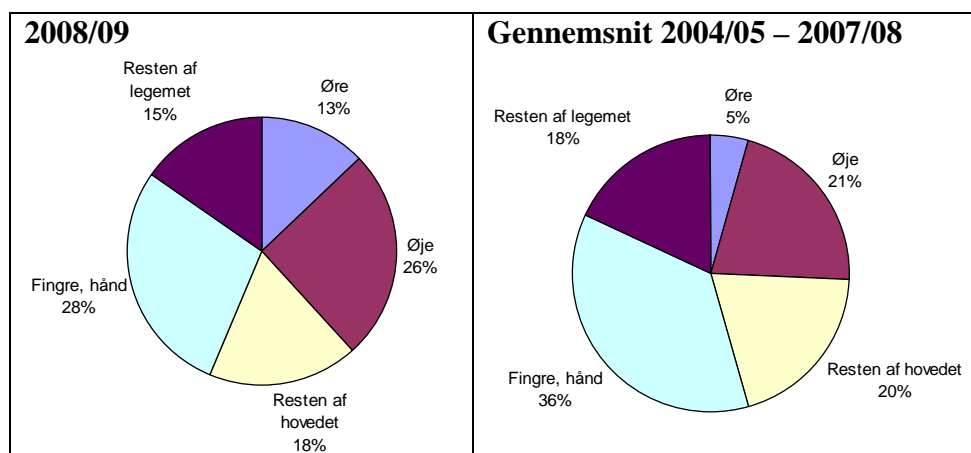
Kikker man på den hændelse, der har forårsaget skaden, har ”genstand i bevægelse” været langt den hyppigste mekanisme i de foregående år. Dette dækker over, at skadelidte er blevet ramt af fyrværkeri, fordi nogen har kastet det, afskudt det vandret, eller fordi det er væltet under affyringen. I 2008/09 er den væsentligste skadesmekanisme ”åben ild og flammer”, der dækker over at skadelidte er blevet forbrændt af fyrværkeriet.

Det ses også, at kategorierne ”fremmedlegeme i øje” og ”varme genstande” er faldet. Det formodes dog, at der er et vist sammenfald mellem sidstnævnte og kategorien ”åben ild, flammer”. Set under et er de to kategorier dog steget fra ca. 40% af ulykkerne til ca. halvdelen.

Kategorierne ”støj, knald” og ”andet” er også steget væsentligt. De udgjorde hver 1% af ulykkerne i de fire foregående år og udgør 8% hhv. 21% af skaderne i 2008/09. Den høje andel af ”støj, knald” skader hænger formodentligt sammen med, at en stor del af skaderne er forårsaget af kanonslag.

Figur 17 viser, hvilken kropsdel der er blevet påført skaden. I figuren er fordelingen for 2008/09 sammenlignet med den gennemsnitlige fordeling for de fire foregående år.

Figur 17. Sammenligning af fordelingen af ulykkerne på kropsdel mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år

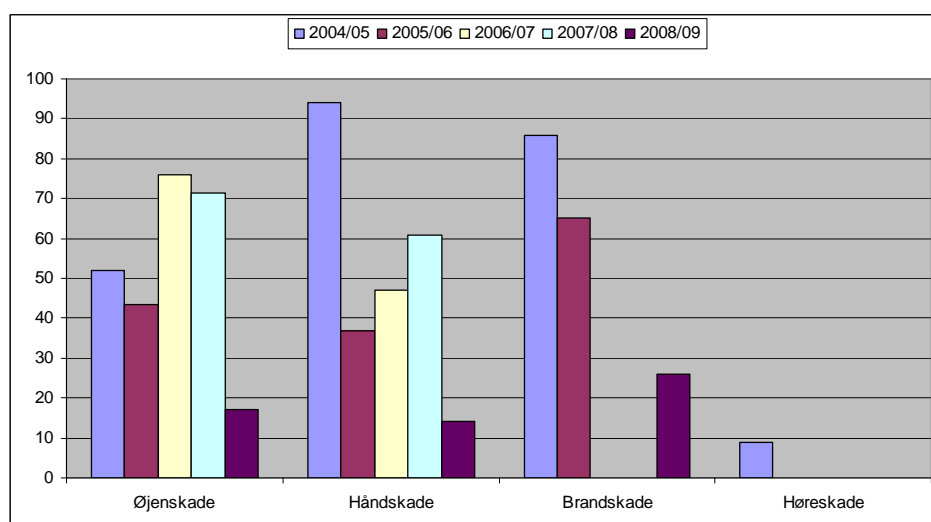
Kilde: Ulykkesregisteret

Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Figuren viser, at skaderne rammer de samme kropsdele som tidligere, idet antallet af øreskader dog har været noget højere i 2008/09 end gennemsnitligt i de foregående 4 år. Hovedparten af skaderne rammer fingre eller hånd og skyldes typisk, at fyrværkeri tænder for tidligt, eller skadelidte holder antændt fyrværkeri i hånden. Der er også mange øjenskader; figuren viser, at omkring hver fjerde skade rammer øjet.

UlykkeAnalysegruppen laver tilsvarende, men knapt så detaljerede registreringer af den skadede legemsdel. Disse registreringer gør det muligt at se udviklingen over de seneste 5 nytår. Det er vist i figur 18.

Figur 18. Udviklingen i øjenskader, håndskader, brandskader og høreskader i perioden 2004/05 – 2008/09

Kilde: UlykkeAnalysegruppen

Ud over de på figuren viste skader er der registreret en stor andel af ”blandede småsår” alle årene. De udgør ”mørketallet”, dvs. forskellen mellem de ulykker, der er registreret i figur 18 og i figur 1.

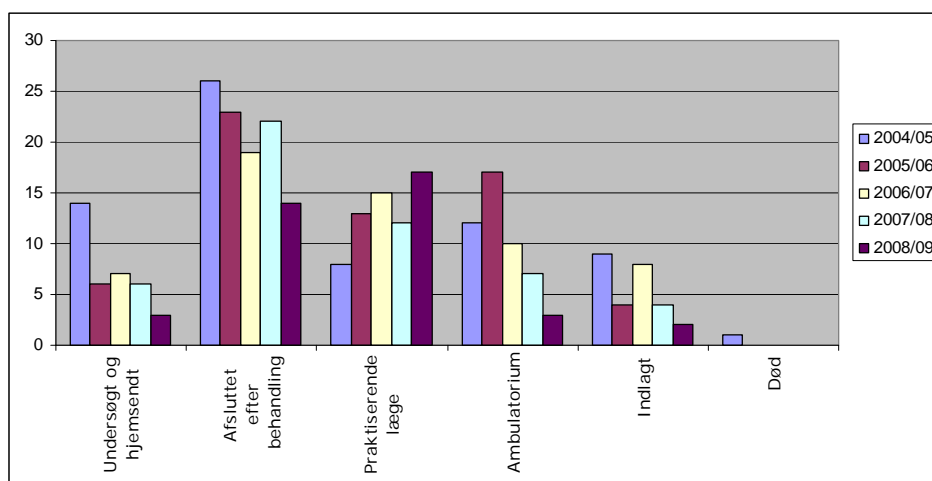
Figuren viser, at antallet af skader er faldet inden for alle kategorier. Antallet af høreskader har været nul de seneste fire år, men også antallet af håndskader er faldet betydeligt i perioden fra 100 – 120 i årene frem til 2004/05 og ned til under 20 håndskader i 2008/09. Faldet i disse to typer skader formodes at hænge sammen med faldet i skader forårsaget af kanonslag og andet ulovligt fyrværkeri.

En usikkerhed i statistikken er, at registreringerne sker i selve nytårsdøgnet, mens langtidseffekterne af skaderne (især om høreskaderne) først kan konstateres længe efter.

UlykkesAnalyseGruppen har ikke registreret nogen høreskader i 2008/09, mens Ulykkesregisteret har registreret en andel på 13%. En af årsagerne til forskellen kan være, at Ulykkesregisteret også registrerer skader på det ydre øre såsom sår og forbrændinger som øreskader.

Ulykkesregisteret registrerer også skadens alvorlighed, idet man registrerer, hvilken behandling skadelidte har fået. Dette er illustreret i figur 19.

Figur 19. Skadernes alvorlighed i perioden 2004/05 - 2008/09

Kilde: Ulykkesregisteret

Tal for 2004/05 indeholder kun ulykker for nytårsdøgnene. Tal for 2008/09 omfatter ulykker fra og med 3. januar 2005 og til og med januar 2006.

Der er databrud i 2005 og 2006, idet antallet af registreringssteder faldt fra seks til fem i 2005 og videre i 2006, så antallet nu er fire.

Figuren viser, at der er blevet færre af de ulykker, hvor hele behandlingen afsluttes på skadestuen. Til gengæld er der blevet flere ulykker, som afsluttes med, at skadelidte henvises til egen læge eller ambulatorium. Det ser altså ud som om der har været en tendens til en forøgelse af antallet af ”mellemalvorlige” ulykker.

Figuren viser dog, at der er sket en kraftig nedgang i antallet af de alvorligste ulykker. Der er således sket en halvering af antallet af ulykker, der medfører indlæggelse, og der er ikke registreret dødsfald siden 2004/05 på de fire involverede skadestuer.

Omkomne ved fyrværkeriulykker

Sikkerhedsstyrelsen har ikke registreret dødsfald i forbindelse med fyrværkeri i 2008 eller ved nytåret 2008/09.

I 2006 og nytåret 2006/07 omkom to personer som følge af fyrværkeri. Begge omkom i samme ulykke i forbindelse med fremstilling af ulovligt fyrværkeri.

I 2004 og nytåret 2004/05 omkom i alt fire personer som følge af fyrværkeri.

I 2003 og nytåret 2003/04 omkom i alt tre personer som følge af fyrværkeri.

Redningsberedskabernes brandmæssige indsats i forbindelse med fyrværkeri

Sikkerhedsstyrelsen har indsamlet oplysninger fra landets 98 kommuner om den brandmæssige indsats i forbindelse med fyrværkeri. Der er spurgt om indsatsen i forbindelse med nytåret og om indsatsen i den resterende del af året.

Der er modtaget svar fra 87 kommuner svarende til en svarprocent på knapt 90%. Seks af de ti kommuner, der ikke har svaret, er kommuner i nærheden af København, mens de sidste fire ligger i provinsen. Det vurderes ud fra data fra landets øvrige kommuner, at dette ikke skævvrider billedet, da der ikke umiddelbart synes at være afgørende forskelle begrundet i kommunens geografiske placering.

Resultatet er vist i tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over antal udrykninger til brande i forbindelse med fyrværkeri i 2008 (data fra 87 kommuner)

	Nytåret 2008/09	Året 2008 i øvrigt
Antal udrykninger i alt	193	67
Gennemsnit pr. kommune	2,2	0,8
Maksimum pr. kommune	17	13
Antal kommuner uden udrykninger	45	67

Kilde: Sikkerhedsstyrelsens egne registreringer.

Tallene viser, at der var 193 udrykninger i alt i nytårsdøgnet og 67 udrykninger til fyrværkeribrande i resten af året. Det svarer til godt to udrykninger pr. kommune i nytårsdøgnet og lidt under 1 i den resterende del af året.

Registreringerne viser også, at belastningen er meget ujævnt fordelt på kommunerne. Der er således godt halvdelen af kommunerne, der ikke har haft nogen udrykninger i nytåret 2008/09, mens tre kommuner havde 14 – 17 udrykninger hver. Ser man på året i øvrigt, er der samme tendens. Kun hver fjerde kommuner måtte rykke ud til brande, og næsten 20% af de fyrværkeribrande, der skete i løbet af året fandt sted i en enkelt kommune. Det er ikke de samme kommuner, der har oplevet de mange brande ved nytåret og i løbet af året i øvrigt.

Myndighedernes aktioner op til nytåret

Reguleringen og tilsynet med fyrværkeri foretages af redningsberedskaberne i kommunerne og Sikkerhedsstyrelsen. Disse myndigheder gennemførte en lang række aktioner i 2008 i samarbejde eller hver for sig:

Kontrol med fyrværkeriarrangementer

Det kræver tilladelse at anvende fyrværkeri før d. 1. december og efter d. 5. januar samt at anvende professionelt fyrværkeri (festfyrværkeri og scenefyrværkeri). Det er de kommunale redningsberedskaber, som har ansvaret for at udstede tilladelser. Det er også de kommunale redningsberedskaber, som har ansvaret for den efterfølgende kontrol med tilladelserne.

Sikkerhedsstyrelsen har udarbejdet statistikken i tabel 2 over denne aktivitet.

Tabel 2. Statistik over antallet af tilladelser til anvendelse af fyrværkeri og kontrollen med disse (svar fra 87 kommuner)

	Antal	Gennemsnit	Maksimum	Antal uden forekomster
Udstedte tilladelser	585	6,7	108	14
Antal kontroller	138	1,6	10	43
Antal påbud	7	0,1	2	81

Kilde: Sikkerhedsstyrelsens egne registreringer.

Statistikken viser, at de kommunale redningsberedskaber i alt har udstedt 585 tilladelser til anvendelse af fyrværkeri i 2008. Der er meget store forskelle mellem kommunerne, idet 14 kommuner ikke har udstedt tilladelser, mens en kommune har udstedt 108 tilladelser. Det næsthøjeste antal er 33 tilladelser.

Et tilsvarende mønster ses for antallet af kontroller i de enkelte kommuner. Der er i alt gennemført 138 kontroller, hvilket svarer til, at der er udført kontrol med 24% af de udstedte tilladelser. Det højeste antal kontroller i en kommune er 10, og der er 43 kommuner, der slet ikke har udført kontrol. Tretten kommuner har kontrolleret samtlige tilladelser, og 24 har kontrolleret mere end halvdelen af de udstedte tilladelser.

Kontrollerne viser, at festfyrværkerne er gode til at overholde de udstedte tilladelser, idet der kun er udstedt 7 påbud i alt, svarende til 5% af de udførte kontroller.

Markedskontrol med importerede artikler

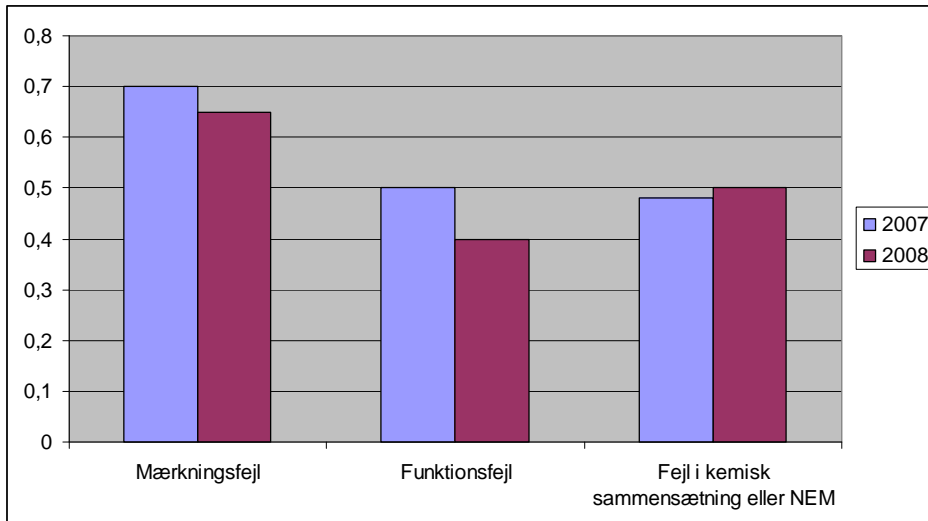
I 2008 har Sikkerhedsstyrelsens markedskontrol omfattet kontrol af godt 40 fyrværkeriartikler. Kontrollen har omfattet en kontrol af artiklernes mærkning og funktion samt om NettoEkspløsvstofMængden (NEM) var i overensstemmelse med specifikationen. Desuden er et antal artikler blevet analyseret for indhold af bly og hexaclorbenzen i samarbejde med Miljøstyrelsen.

Formålet var at fjerne eventuelle farlige produkter fra markedet og at kontrollere om artiklerne var produceret i overensstemmelse med typegodkendelsen, herunder om de indeholdt kemikalier, som ikke må findes i fyrværkeri.

Resultatet af kontrollen er vist på figur 20, hvor det også er sammenholdt med resultatet af markedskontrollen i 2007.

Figur 20. Resultatet af Sikkerhedsstyrelsens markedskontrol 2007 og 2008.

Kilde: Sikkerhedsstyrelsens egne registreringer.

Figur 20 viser, at en meget stor del af de udtagne artikler (65%) havde mærkningsfejl (f.eks. manglende sikkerhedsinstruktion til brugeren). Ca. 40% af de undersøgte artikler fejlede i funktionstesten og ca. 50% af artiklerne havde en kemisk sammensætning eller en NEM-vægt, der afveg fra den typegodkendte artikel. Figuren viser også, at fejlprocenten er på niveau med året før.

Funktionsafprøvningerne viste et bredt spektrum af fejl, også større fejl og kritiske fejl. Typiske fejl var:

- Batterier der væltede under afskydningen.
- Artikler hvor effekten udløstes lavere end tilladt.
- Artikler der ikke tændte (fusere).
- Artikler der eksploderede på stedet.
- Artikler, hvor luntten brændte for længe eller for kort.

De kemiske kontroller viste følgende resultater:

- I 10 af 41 artikler målttes en NEM-vægt uden for de tilladte tolerancer dvs. der var ”for lidt eller for meget krudt i artiklen”.
- I 8 af 41 artikler var mængden af udslag uden for de tilladte tolerancer. Udslaget er den krudtladning, som spreder de kulørte effekter ud på himlen, når artiklen affyres.
- 11 af 41 artikler indeholdt hexaclorbenzen.
- 8 af 41 artikler indeholdt bly.

Undersøgelsen viste også, at der var store forskelle på fejlprocenterne fra importør til importør.

Tilsyn med oplag og detailsalg af fyrværkeri

Det er de kommunale redningsberedskaber, der udsteder tilladelse til salg og opbevaring af fyrværkeri i detaileddet og opbevaring af fyrværkeri andre steder dvs. hos importører, grossister osv. Det er også de kommunale redningsberedskaber, som har ansvaret for den efterfølgende kontrol.

Tabel 3 viser antallet af udstedte tilladelser til salg og opbevaring af fyrværkeri i detaileddet og den efterfølgende kontrol.

Tabel 3. Statistik over antallet af tilladelser til salg og opbevaring af fyrværkeri og kontrollen med disse (svar fra 87 kommuner)

	Antal	Gennemsnit	Maksimum	Antal uden forekomster
Udstedte tilladelser	1.407	16,2	99	2
Antal kontroller	1.125	12,9	87	5
Antal påbud	255	2,9	30	38

Kilde: Sikkerhedsstyrelsens egne registreringer.

Statistikken viser, at de kommunale redningsberedskaber i alt har udstedt 1.407 tilladelser til salg og opbevaring af fyrværkeri i 2008. Kun to kommuner har angivet, at de slet ikke har udstedt tilladelser. Det maksimale antal tilladelser i en kommune er 99 tilladelser, fulgt af to andre kommuner, som har udstedt 78 tilladelser og 67 tilladelser.

Statistikken viser også, at de kommunale redningsberedskaber kontrollerer oplagene tæt, idet der er gennemført 1.125 kontroller svarende til, at fire ud af fem tilladelser kontrolleres. Fem kommuner har angivet, at de ikke har foretaget kontrol med salgs- og opbevaringstilladelser. Det højeste antal kontroller i en kommune er 87.

Tallene viser, at der tilsyneladende er nogle problemer med at overholde reglerne. Der er i alt udstedt 255 påbud, svarende til at der udstedes påbud i mere end hvert femte tilsyn. Elleve kommuner har udstedt påbud i mindst hvert andet tilsyn og to kommuner angiver, at alle tilsyn er endt med påbud.

Statistikken vedrørende kontroller med oplag udenfor detaileddet er vist i tabel 4.

Tabel 4. Antallet af kontroller og udstedte påbud vedrørende øvrige opbevaringstilladelser.

	Antal	Gennem- snit	Maksi- mum	Antal uden fore- komster
Udstedte tilladelser	169	1,9	15	44
Antal kontroller	146	1,7	15	45
Antal påbud	32	0,4	8	74

Kilde: Sikkerhedsstyrelsens egne registreringer.

Statistikken viser, at de kommunale redningsberedskaber i alt har udstedt 169 tilladelser til salg og opbevaring af fyrværkeri i 2008. Der er 44 kommuner, som har angivet, at de ikke har udstedt denne type tilladelser. Billedet er mere spredt for denne type tilladelser end for tilladelser til salg og opbevaring i detailledet, idet der er fem kommuner, der har udstedt mere end 10 tilladelser. Alle kommuner ligger i provinsen langt fra de største byer.

Statistikken viser også, at de kommunale redningsberedskaber også kontrollerer denne type oplag tæt. Der er gennemført 146 kontroller svarende til, at mere end 85% af tilladelserne er kontrolleret.

Også her viser tallene, at der tilsyneladende er problemer med at overholde reglerne. Der er i alt udstedt 32 påbud, hvilket også svarer til at der udstedes påbud i mere end hvert femte tilsyn lige som i tilsynene med salgs- og opbevaringstilladelser i detailledet. Fem kommuner angiver, at alle tilsyn er endt med påbud.

Kontrol med risikovirksomheder

Fyrværkerilagre, hvor der er tilladelse til opbevaring af mere end 10 tons NEM kan være såkaldte risikovirksomheder, dvs. de skal godkendes i henhold til risikobekendtgørelsen, fordi der formodes at være så stor risiko forbundet med virksomheden, at myndighederne er nødt til at tage særlige hensyn i tilfælde af ulykker. Det betyder blandt andet, at der er særlige krav til placering, der skal udarbejdes VVM-redegørelser, og virksomheden skal have planer for alarmering af myndighederne og evakuering af virksomheden i tilfælde af ulykker.

Der er p.t. tre fyrværkerivirksomheder i Danmark, som har en godkendelse efter risikobekendtgørelsen. Fire virksomheder har indsendt ansøgning,

men behandlingen ikke er afsluttet. Yderligere to virksomheder har endnu ikke har ansøgt om en godkendelse.

Der var ingen fyrværkerivirksomheder, som blev godkendt i sæsonen 2008/09.

Politiets beslaglæggelser af fyrværkeri

Politiet har bemyndigelse til at beslaglægge fyrværkeri, der ikke overholder lovgivningen, hvad enten fyrværkeriet i sig selv er ulovligt, eller fyrværkeriet opbevares eller anvendes uden de nødvendige tilladelser.

Sikkerhedsstyrelsen indhenter oplysninger fra politiet om beslaglagte mængder af fyrværkeri, for at kunne følge udviklingen i ulovlig opbevaring og brug af fyrværkeri.

Kontrol med indførsel af fyrværkeri

Sikkerhedsstyrelsen har også i 2008 haft et godt samarbejde med SKAT om kontrol af indførslen af fyrværkeri.

De største indførsler er sket via Århus havn og grænseovergangen i Padborg. Der har også været samarbejde med SKAT i København, men det har været begrænset, da der kun er kommet ganske få containere den vej. Den fysiske kontrol er sket hos importøren.

Kontrollen har fundet sted fra august måned og lige indtil jul. Der er i alt kontrolleret en halv snes containere.

Kontrollen vurderes at have haft en stor præventiv effekt overfor indførsel af ulovligt fyrværkeri.

Kontrol med virksomheder

De kommunale redningsberedskaber, Sikkerhedsstyrelsen, SKAT og politiet har gennemført fælles tilsyn hos udvalgte virksomheder med fokus på optegnelser.

Disse tilsyn har stor præventiv virkning.

Internationalt samarbejde

Sikkerhedsstyrelsen er involveret i et internationalt samarbejde med andre markedskontrolmyndigheder, toldmyndigheder og politi. Samarbejdet omfatter udveksling af erfaringer med kontrollerne og resultater fra myndighedernes markedskontrol med fyrværkeriartikler.

Befolkningens holdning til fyrværkeri og kendskab til lovgivningen

Der er i 2008/09 foretaget to større undersøgelser af befolkningens holdning til fyrværkeri samt kendskabet til sikkerhedsregler og den lovgivning, der gælder på fyrværkeriområdet.

Forbrugerrådets undersøgelse (Forbrugerpanelet)

Forbrugerrådet har spurgt forbrugerne om deres anvendelse af samt holdning og kendskab til fyrværkeri. Undersøgelsen er gennemført ved, at man har stillet det såkaldte Forbrugerpanel en række spørgsmål om deltageres erfaringer med og holdninger til fyrværkeri. Forbrugerpanelet består af et repræsentativt udsnit af den danske befolkning over 18 år, idet aldersgruppen 18-30 år dog er underrepræsenteret i undersøgelsen.

Undersøgelsen er gennemført i perioden 29. januar – 13. februar 2009.

Resultatet viser, at de forbrugere, som indkøbte fyrværkeri til nytår et 2008/2009, typisk købte for 200-499 kr. Fyrværkeriet blev købt i Danmark. Forbrugerne tjekker tilsyneladende ikke, om det indkøbte fyrværkeri er lovligt, og mere end 80% af forbrugerne ved ikke, at lovligt fyrværkeri skal være påtrykt et SIK-nummer.

Forbrugerne er imidlertid opmærksomme på at udvise forsigtighed med transport og opbevaring af fyrværkeriet. Flertallet af forbrugerne tror fejlagtigt, at man kun må opbevare og transportere en mængde fyrværkeri svarende til 1 kg NEM. Undersøgelse viser, at det kun er ca.15% af forbrugerne, som ved, at de må transportere fyrværkeri svarende til 1,5 kg NEM og opbevare i alt 5 kg NEM i hjemmet.

De fleste forbrugere er tilfredse med den periode, som lovgivningen tillader private at anvende fyrværkeri (1. december til 5. januar), idet 60% mener, at perioden er passende. Knap en tredjedel af forbrugerne mener endda, at en kortere periode ville være bedre.

En meget stor del af de adspurgte (ca. 75%) har dog oplevet at blive generet af fyrværkeri uden for den lovlige periode. Der er dog stort set ingen, som har anmeldt privatpersoner for overtrædelse af reglerne.

Fyrværkerikampagnen

Fyrværkerikampagnen har til formål er at forebygge fyrværkeriskader. Bag kampagnen står TrygFonden, Sikkerhedsstyrelsen og Sundhedsstyrelsen. Fyrværkerikampagnens aktiviteter er koncentreret om informationsaktiviteter og er rettet mod de 10-16 årige. En stor del af kampagnens information køres meget på de medier, som denne gruppe bruger, eksempelvis Twitter, Facebook og Youtube.

Fyrværkerikampagnens indsats i 2008 drejede sig om respekt; respekt for at fyrværkeri kan være farligt, og at det er mangel på respekt at udsætte

sine venner for fare. Den populære rapduo UFO Yepha havde skrevet sangen "Giv mig din respekt" til årets kampagne og fungerede som kampagnens talerør til de 10 til 16 årige. Målet var at få de unge til at tænke over, at hvis de kom til at skade en ven med fyrværkeri, så ville de måske samtidig vennens mulighed for at forfølge drømmen om at blive pilot, sanger, fodboldspiller, fotomodel eller noget andet spændende.

Informationen blev ledsaget af en konkurrence om at samle flest venner på kampagnens hjemmeside www.respekter.dk. Konkurrencen byggede på kampagnens budskaber.

Herudover driver fyrværkerikampagnen hjemmesiden www.fyrvaerkeri.dk.

Indsatsen i skolerne

Op til nytåret 2008/09 gennemførtes igen en informationsindsats i skolerne rettet mod de større klasser. Indsatsen bliver til i et lokalt samarbejde i de enkelte kommuner, og den enkelte skole melder sig til, hvis man ønsker det.

Ud over kommunerne deltager hjemmeværnet, Sikkerhedsstyrelsen og SSP-samarbejdet i indsatsen. Sikkerhedsstyrelsen har således bidraget til udarbejdelsen af undervisningsmaterialet.

Oversigt over figurer i notatet

Figur 1. Antallet af ulykker med fyrværkeri i nytårsdøgnet i tiårsperioden 1999/00 til 2008/09	4
Figur 2. Antallet af alvorlige ulykker forårsaget af fyrværkeri i nytårsdøgnet i tiårsperioden 1999/00 – 2008/09	5
Figur 3. Fyrværkeriimporten målt i mængder i perioden 1999 – 2008	6
Figur 4. Estimeret antal ulykker med fyrværkeri for hele året (inkl. nytårsdøgnet) for tiårsperioden 1999/00 til 2008/09	7
Figur 5. Antallet af registreringer på skadestuerne fordelt over året for perioden februar til januar året efter	8
Figur 6. Sammenligning af fordelingen af registreringerne over året mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år.	9
Figur 7. Antallet af fyrværkeriulykker i perioden februar til november	10
Figur 8. Kønsfordeling af de tilskadekomne	11
Figur 9. Køns – og aldersfordeling af de tilskadekomne i registreringerne i skadestuerne i sæsonen 2008/09	12
Figur 10. Femårsoversigt over aldersfordeling af de tilskadekomne i registreringerne i skadestuerne.....	13
Figur 11. Andelen af de tilskadekomne, der var tilskuere eller selv affyrede fyrværkeriet.....	13
Figur 12. Sammenligning af fordelingen af de typer fyrværkeri, der har forårsaget skaderne mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år.....	14
Figur 13. Antal fyrværkeriulykker for de væsentligste typer fyrværkeri for årene 2004/05 - 2008/09.	15
Figur 14. Femårsoversigt over antallet af fyrværkeriulykker forårsaget af heksehyl	16
Figur 15. Tiårsoversigt over antallet af fyrværkeriulykker forårsaget af romerlys, bomberør og batterier.....	17
Figur 16. Sammenligning af fordelingen af de mekanismer, der har forårsaget skaderne mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år.....	18
Figur 17. Sammenligning af fordelingen af ulykkerne på kropsdel mellem 2008/09 og gennemsnittet for de fire foregående år	19
Figur 18. Udviklingen i øjenskader, håndskader, brandskader og høreskader i perioden 2004/05 – 2008/09.....	19
Figur 19. Skadernes alvorlighed i perioden 2004/05 - 2008/09	20
Figur 20. Resultatet af Sikkerhedsstyrelsens markedskontrol 2007 og 2008.	24

Oversigt over tabeller i notatet

Tabel 1. Oversigt over antal udrykninger til brande i forbindelse med fyrværkeri i 2008 (data fra 87 kommuner).....	22
Tabel 2. Statistik over antallet af tilladelser til anvendelse af fyrværkeri og kontrollen med disse (svar fra 87 kommuner).....	23
Tabel 3. Statistik over antallet af tilladelser til salg og opbevaring af fyrværkeri og kontrollen med disse (svar fra 87 kommuner).....	25
Tabel 4. Antallet af kontroller og udstedte påbud vedrørende øvrige opbevaringstilladelser.	26